

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI BİLİMSEL ARAŞTIRMA PROJELERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

Madde 1 - Bu Yönetmelik, yükseköğretim kurumlarında öğretim üyeleri ve doktora, tıpta uzmanlık ya da sanatta yeterlik eğitimini tamamlamış araştırmacılar tarafından yönetilen bilimsel araştırma proje tekliflerinin değerlendirilmesi, kabulü, desteklenmesi, bunlara ilişkin hizmetlerin yürütülmesi, izlenmesi, sonuçlarının değerlendirilmesi ve kamuoyuna duyurulması ile ilgili usul ve esasları düzenlemek amacıyla çıkarılmıştır.

Dayanak

Madde 2 - Bu yönetmelik, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 4684 sayılı kanunla değişik 58. maddesine dayanılarak düzenlenmiştir.

Tanımlar

Madde 3 - Bu yönetmelikte geçen kavramların tanımları aşağıda belirtilmiştir.

- a) **Yükseköğretim Kurumu:** Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitüleridir.
- b) **Yükseköğretim Kurumu Yönetim Kurulu :** Üniversite ve Yüksek Teknoloji Enstitüsü Yönetim Kuruludur.
- c) **Komisyon :** Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonudur.
- d) **Bilimsel Araştırma Projesi :** Tamamlandığında sonuçları ile alanında bilime evrensel veya ulusal ölçülerde katkı yapması, ülkenin teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkı sağlaması beklenen bilimsel içerikli, yükseköğretim kurumu içi ve/veya dışı, ulusal ve/veya uluslar arası kurum ya da kuruluşların katılımlarıyla da yapılabilecek projelerdir.
- e) **Proje Yöneticisi:** Projeyi teklif eden, hazırlanmasından, yürütülmesinden sorumlu olan öğretim üyeleri ile doktora, tıpta uzmanlık, ya da sanatta yeterlik eğitimini tamamlamış araştırmacılarıdır.
- f) ~~Araştırmacı: Bilimsel araştırma projesinin yürütülebilmesi için proje yöneticisi tarafından proje ekibinde gösterilen öğretim elemanıdır.~~
f) (Değişik: RG-18/03/2010-Sayı:27525) Araştırmacı: Bilimsel araştırma projesinin yürütülebilmesi için proje yöneticisi tarafından proje ekibinde gösterilen; öğretim elemanları ile proje konusu ile ilgili lisans veya lisansüstü öğrenim görmekte olan öğrenciler ile mezunlarıdır.

Komisyon

Madde 4 - Amaç ve Kapsam maddesinde belirtilen görevlerin yürütülmesi için Rektör veya görevlendireceği bir Rektör Yardımcısının başkanlığında Fen, Sağlık, Sosyal ve Eğitim Bilimleri Enstitüleri müdürlerinden ve Senatonun önerisiyle Rektör tarafından görevlendirilen, uluslar arası atıf yapılan en az üç en çok yedi öğretim üyesinden oluşan bir komisyon kurulur. Komisyon üyeleri, Yükseköğretim Kurumunda var olan bilim dalları arasında denge gözetilmek suretiyle dört yıl için görevlendirilir. Süresi biten üye aynı usulle yeniden görevlendirilebilir. Asli görevleri nedeniyle Komisyonda bulunan üyelerin her ne şekilde olursa olsun esas görevlerinden ayrılmaları halinde Komisyondaki görevleri de kendiliğinden sona erer.

Komisyonun Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Madde 5 - Komisyonun görev, yetki ve sorumlulukları ilgili Yükseköğretim Kurumunun Senatosunca çıkarılacak bir yönerge ile düzenlenir.

Başvuru ve Değerlendirme

Madde 6 - Araştırma Projeleri için başvuru ve değerlendirme takvimi her yıl Komisyon tarafından belirlenerek ilan edilir. Proje başvuruları, projenin gerekçesinin, önceliğinin, bütçe ve personel dökümünün ayrıntılı olarak yer aldığı Proje Başvuru Formu ile yapılır.

Araştırma Projelerinin Seçiminde Dikkate Alınacak İlkeler

Madde 7 - Araştırma Projeleri, yükseköğretim kurumunun uzman elemanı bulunan her dal ile ilgili, Beş Yıllık Kalkınma Planı hedeflerine, yükseköğretim kurumu yönetim kurulunun belirlediği üniversite bilim veya ülke bilim politikasına uygun konulara öncelik verilerek değerlendirilir ve seçilir. Araştırma Projelerinin evrensel ve ulusal bilime, ülkenin teknolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkı sağlaması esastır.

Araştırma projelerinin seçimi ve desteklenmesinde; temel bilimler içerikli, sonuçları uygulamaya dönük, kaynakları ve faaliyetleri bakımından çok katımlı, çok merkezli, kurumlar arası, uluslar arası ve disiplinler arası nitelikteki projelere öncelik verilebilir. Lisans üstü tez araştırmaları da araştırma projeleri kapsamında desteklenebilir.

Araştırma Projelerinin Yürütülmesi ve Sonuçlandırılması

Madde 8 - Desteklenmesinde karar verilen projeler için, proje yöneticisi ve komisyon tarafından proje ile ilgili ayrıntıların belirlendiği bir protokol hazırlanır. Projenin uygulamaya geçirilmesi, hazırlanan protokolün ita amirince onaylanmasına bağlıdır. Proje yöneticisi, bu protokolda yer alan hususlara uymakla yükümlüdür.

Proje Raporları

Madde 9 - Kabul edilen bir projenin yöneticisi, Komisyona altı ayda bir geçmiş dönemdeki çalışmalarla ilgili bilgilerin yer aldığı ara raporlar sunar. Ara raporlar Komisyon tarafından incelenir. Bir yılı aşan projelerin sonraki dönemleri ile ilgili maddi desteğin devamı Komisyonun olumlu görüşüne tabidir.

Sonuçların Duyurulması

Madde 10 - Rektörlük her yılın sonunda desteklenen, kapsama alanı, devam eden ve tamamlanan projeler hakkında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına özet bilgi verir. Bu bilgiler internet aracılığıyla kamuoyuna duyurulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Özel Ödenek ve Ödeneklerin Kullanımı

Madde 11 - Bilimsel araştırma projelerinin finansmanında kullanılma üzere aşağıda belirtilen gelirler, Maliye Bakanlığınca ilgili yükseköğretim kurumu bütçesinde bir yandan özel gelir, diğer yandan açılacak tertiplere özel ödenek kaydedilmek suretiyle kullanılır.

- a) Yükseköğretim kurumunun döner sermaye işletmelerinden, öğretim üyelerinin doğrudan veya dolaylı katkısı olup olmadığına bakılmaksızın, elde edilen her türlü gayri safi hasılatın yüzde 10'undan az olmamak üzere, yükseköğretim kurumu yönetim kurulunun belirleyeceği oranda aktarılacak tutarlar,
- b) Bilimsel Araştırma Projelerinden elde edilen gelirler,
- c) Bilimsel Araştırma Projeleri için yapılacak bağış ve yardımlar,

d) Yükseköğretim kurumu yönetim kurulunun izni ile yükseköğretim kurumunun yurtiçindeki veya yurtdışındaki kuruluşlarla yapacağı ortak araştırmalar için ilgili kuruluşlar tarafından ödenecek tutarlar,

e) Diğer gelirler. Bilimsel Araştırma Projelerinin geliri olarak (a) bendinde belirtilen tutarlar, döner sermaye saymanlığınca tahsilatı takip eden ayın ilk haftası içinde Bütçe Dairesi Başkanlığının ilgili hesabına yatırılır. Süresi içinde yatırılmayan tutarların tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Yukarıda belirtilen ve bütçe Dairesi Başkanlığı hesabına yatırılan tutarlar, Maliye Bakanlığınca ilgili yükseköğretim kurumu bütçesine bir yandan özel gelir, diğer yandan mevcut veya yeni açılacak tertiplere özel ödenek kaydedilir. Bu suretle ödenek kaydedilen miktarlardan yılı içerisinde harcanmayan tutarı ertesi yıl bütçesine devren özel gelir ve ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Ödeneklerin Kullanımı

Madde 12 - Yukarıda belirtilen esas ve usullere göre özel ödenek kaydedilen tutarlar ile yükseköğretim kurumu bütçesine bu amaçla konulan ödenekler; bilimsel araştırma projeleri için gerekli, proje süresi ile sınırlı olmak üzere çalıştırılacakların harcamaları, yolluk, hizmet alımları, tüketim malları ve malzeme alımları, demirbaş alımları ile makine ve teçhizat alımları ve buna ilişkin diğer giderler için kullanılır. Yatırım programında yer alan bilimsel araştırma projelerine ilişkin değişikliklerde, Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar hükümleri uygulanır. Yatırım karakterli bilimsel araştırma projelerinden özel ödenekle karşılanacak olanlar, özel gelir ve özel ödenek kaydının yapılmasını müteakip Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca yatırım projeleri ile ilişkilendirildikten sonra kullanılır.

Mali Hükümler

Madde 13 - Bilimsel Araştırma Projeleri için görevlendirilecek mutemetlere verilecek azami avans ve açılacak kredi miktarı her yıl Bütçe Kanununun (I) işaretli cetvelinde, 1050 sayılı Kanunun 83. maddesinin (A-a) bendi uyarınca iller için belirlenen parasal limitin altı katına kadar yükseköğretim kurumu yönetim kurulu tarafından belirlenir. Her mutemet aldığı avanstaki harcadığı tutarlara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri en çok bir ay, açılan kredilerden harcadığı tutarlara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri ise en çok üç ay içerisinde saymanlığa vermekle yükümlüdür. Mutemet işin tamamlanmasından sonra veya mali yılın sonunda bu sürelerin dolmasını beklemeksizin avans veya kredi artığının iade etmek, henüz mahsubunu yaptırmadığı harcamalara ait belgeleri vermek ve varsa artan parayı saymanlığa iade etmek suretiyle mahsup işlemini gerçekleştirmek zorundadır. Bu şekilde mahsup işlemi yapılmadıkça ayın işi için yeniden avans verilemez, kredi açılmaz. Aldıkları avansın mahsubunu yapmayan mutemetler hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Avans ve kredi işlemlerinde Devlet Harcama Belgeleri Yönetmeliği eki belgeler aranır.

Proje Mutemetleri

Madde 14 - Bilimsel Araştırma Projeleri kapsamında yürütülecek avans ve kredi işlemlerinde yükseköğretim kurumuna bağlı her fakülte, yüksekokul, enstitü gibi birimler ile farklı mahallerde yürütülen projeler için birer mutemet görevlendirilir. Mutemet sayısının yeterli olmadığı gerekçesiyle yapılacak müracaat üzerine bu sayıyı arttırmaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Ayniyat Kayıtları

Madde 15 - Proje kapsamında alınan teçhizatlar ayniyat kaydını müteakip ilgili birimin ayniyat mutemedine zimmetlenir.

Proje Süresi

Madde 16 - Araştırma projeleri en çok üç yıl içinde tamamlanır. Proje yöneticisinin talebi üzerine, Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonu kararı ile ek süre veya ilave kaynak verilebilir. Ek süre bir yıla, ilave kaynak ise toplam proje maliyetinin yüzde 50'sine kadar artırılabilir.

Telif Hakları

Madde 17- Proje den elde edilen bilimsel sonuçların telif hakkı yükseköğretim kurumuna aittir.

Uygulanacak Hükümler

Madde 18 - Bu yönetmelikte yer almayan hususlar hakkında gene hükümler uygulanır.

Yürürlükten Kaldırma

Madde 19 - 20.05.1984 tarihli ve 18406 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 2547 Sayılı Kanunun değişik 58. Maddesi Gereğince Kurulacak Üniversiteler Araştırma Fonlarının Kullanım ve Yönetim Esaslarına İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 20 - Maliye Bakanlığı ve Sayıştay'ın görüşü alınarak hazırlanan bu Yönetmelik, 01.01.2002 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 21 - Bu Yönetmelik hükümlerini Yükseköğretim Kurulu Başkanı ve Üniversite Rektörleri yürütür.